

Vorwort

*Der Vorrat an Redensarten bildet den
eigentlichen Geist, Gehalt und Reich-
tum, das eigentlich innerste Leben der
Sprache.*

Rudolf Hildebrandt

Das vorliegende „Phraseologische Wörterbuch Deutsch-Polnisch“ ist das Gegenstück zu dem im Juni 2007 im Verlag C.H. Beck erschienenen „Phraseologischen Wörterbuch Polnisch-Deutsch“, das auf ein großes Interesse stieß und von Lesern wie Rezensenten sehr positiv und wohlwollend bewertet wurde. Ich danke für alle Kommentare, die mich per Post und per E-Mail erreicht haben, für das Lob ebenso wie für Hinweise und Anregungen, die mir bei der Arbeit an dem vorliegenden Band sehr nützlich waren.

„Das Phraseologische Wörterbuch Deutsch-Polnisch“ enthält **2600 Phraseologismen**, Sprichwörter und Redensarten (1300 Paare) aus der deutschen und der polnischen Sprache. Bei der Auswahl der aus der Umgangssprache wie aus der literarischen Sprache stammenden Beispiele wurde auf Authentizität Wert gelegt. Als Quellen dienten vor allem Presseartikel, literarische Texte und das Internet. Die Struktur des Wörterbuchs entspricht der seines Vorgängerbandes. Sie beruht auf einer vergleichenden Gegenüberstellung der Redewendungen aus beiden Sprachen, die ihr Verständnis und ihre Aneignung erleichtert.

Die Phraseologismen sind mit qualifizierenden Abkürzungen gekennzeichnet (z.B. gehoben – *geh.*, umgangssprachlich – *ugs.*, scherzhaft – *scherzh.*, usw.). Auf die durch Kursivschrift gekennzeichnete Erläuterung folgen Anwendungsbeispiele, die vor allem aus journalistischen und literarischen Texten stammen. Ihre Quellen werden in abgekürzter Form in Klammern angegeben, die Abkürzungen im bibliographischen Abkürzungsverzeichnis am Ende des Bandes erklärt. Für einige Redewendungen der gesprochenen Sprache konnte kein schrift-

licher Beleg ausfindig gemacht werden, sie bilden jedoch nur einen sehr kleinen Teil des Materials.

Die Anzahl der Anwendungsbeispiele ist ein Indikator für die Popularität bzw. Häufigkeit des Auftretens der betreffenden Redewendung. Durch die Anführung vieler Beispiele lassen sich die verschiedenen Verwendungsmöglichkeiten besser aufzeigen.

Für unermüdliches Korrekturlesen und wichtige Anregungen danke ich ganz herzlich den Übersetzerinnen der deutschen und der polnischen Sprache, **Jolanta Czelnny** und **Magdalena Chorąży**. Mein Dank gilt auch allen, die mich mit Presseartikeln aus verschiedenen Regionen Polens, Deutschlands, Österreichs und der Schweiz versorgt und mir damit die regionalen Sprachdifferenzen erschlossen haben. Dem **Verlag C.H. Beck** danke ich für die konstruktive und fruchtbare Zusammenarbeit.

Ich hoffe auf viele Anmerkungen und Kommentare von Leserinnen und Lesern des „Phraseologischen Wörterbuchs Deutsch-Polnisch“. Sie werden für mich stets eine Quelle wertvoller Informationen und eine große Hilfe bei der Fortsetzung der Arbeit an dieser uferlosen Materie sein.

Hamburg, im Juni 2011

Teresa Mrozowski

Wstęp

*Zasób frazeologizmów oddaje właściwego ducha języka, tworzy jego wnętrze i bogactwo – jego prawdziwą głębię.
(Przekład)*

Rudolf Hildebrandt

„Słownik frazeologiczny Niemiecko-Polski” jest drugim tomem, a jednocześnie uzupełnieniem „Słownika frazeologicznego Polsko-Niemieckiego”, który ukazał się w czerwcu 2007 roku nakładem Wydawnictwa C.H. Beck.

Pierwszy tom słownika spotkał się z wielkim zainteresowaniem, bardzo pozytywną i życzliwą oceną Czytelników oraz z pochlebnymi recenzjami. Dziękuję za wszystkie nadesłane listy oraz e-maile, zarówno te pochwalne, jak i uwagi i propozycje, które starałam się uwzględnić w niniejszym tomie.

„Słownik frazeologiczny Niemiecko-Polski” zawiera **2600 związków frazeologicznych**, przysłów i powiedzeń języka niemieckiego i polskiego (1300 par). Dzięki przykładom zaczerpniętym głównie z tekstów prasowych, literackich i z internetu słownik cechuje się autentyzmem języka potocznego i literackiego. Jego struktura nie różni się przy tym od struktury poprzedniego tomu (polsko-niemieckiego) i jest porównawczym zestawieniem zwrotów w obydwu językach. Układ taki niezwykle ułatwia ich rozumienie i przyswajanie.

Frazeologizmy opatrzone zostały kwalifikatorami stylistycznymi w postaci odpowiedniego skrótu (np. styl podniosły – *podn.*, potoczny – *pot.*, żartobliwy – *żart.* itd.), a bezpośrednio po definicji, pisanej kursywą, przykładami. Źródła przykładów podane zostały w nawiasie w postaci skrótego zapisu, którego wyjaśnienie znajduje się w wykazie skrótów bibliograficznych zamieszczonych na końcu publikacji. Zdania zasłyszane, nieoparte żadnym pisemnym źródłem, stanowią jedynie znikomą część niniejszego opracowania.

Miernikiem popularności lub częstotliwości występowania danego zwrotu jest liczba prezentowanych przykładów jego zastosowania. W wielu przypadkach mnogość podanych wzorów pozwala na lepsze zobrazowanie różnych możliwości użycia danego frazeologizmu.

Serdeczne podziękowania za ogromne zaangażowanie w przeprowadzaniu korekt oraz za wartościowe uwagi podczas pracy nad słownikiem składam tłumaczkom języka polskiego i niemieckiego **Jolancie Czelnj** i **Magdalenie Chorąży**. Dziękuję także wszystkim tym osobom, które dostarczały mi prasę z różnych regionów Polski, Niemiec, Austrii i Szwajcarii i umożliwiły mi tym samym dostęp do regionalnych różnic językowych.

Wydawnictwu C.H. Beck dziękuję za konstruktywną i owocną współpracę.

Zapraszam i zachęcam Czytelników do lektury „Słownika frazeologicznego Niemiecko-Polskiego”. Będę bardzo wdzięczna za wszelkiego rodzaju uwagi i komentarze, które zawsze traktuję jako cenne informacje i niewątpliwą pomoc w kontynuacji pracy w tej rozległej dziedzinie.

Hamburg, czerwiec 2011 r.

Teresa Mrozowski